

Halálában teljesülhet a kisember nagyralátó álma

Valaki hiányzik a székből. Pontosabban jelen van, a szavaiból sugárzó fénynyel. Mészöly Miklóshoz szól, az író-társához, a mesterhez. Mégis minden szekszárdi szívéhez közel áll ez a Képeslap 1965-ből: „angyalok lakása/Szekszárd - a városom s a városod”. Akárcsak a címét Liszt Ferentől kölcsönzött ördögi Szekszárdi mise Baka Istvántól, amelyből monodrámát állított össze Gacsályi József nyolc, köztük több Liszthez köthető, Baka-vers és zenei betétek beillesztésével. Orbán György adta elő október 19-én a Magyarországi Német Színházban. A mű mind a hat karakterét remekül megformálta, miközben a pódiumon pusztán egy szék volt a társa.

A nyitány után erőteljes, nyugtalanító akkordok. Pedig a szöveg szerint megcsillan a remény Sényer János, nyugalmazott pénztárnok számára. A szekszárdi dalárda egykori karnagyának, aki közel egy napon született Liszt Ferencel, élete vége felé, 85 éves korára talán sikerül megszereznie a hön áhított partitúrát, a Szekszárdi misét, tévedhetetlenül Sényer Szent érzet című kórusművének dallamfőredékével, de összehasonlíthatatlanul különb megformálásban. Azonban már Szürke felhők közelítenek. A csekélyebb talentumú kisember kétségtelenül nem többre, csupán a zeneköltő óriási művészetének „szolgálatára” hivatott.

Megfogalmazódik benne a Szekszárdi mise bemutatásának gondolata. Míg mindez átfut Sényer elméjén, ünnepléses, gyászos hangú dallam szól, a felismerés öröme és szomorúsága.

Özvegy Schröderné levele nyomán Sényer Budapestre utazik Ady Endre vonatán: „nem tarthat már nagyon soká az út/hamarosan megérkezem”. A fővárosban újabb kudarc érte. A földre hányt értéktelen kották között, miként sejtette, nem találta meg, amit keresett. Ahogy a csalódást követően a sötét bérházból újra az utcára lépett, vakító fehér fény fogadta. Hamarosan más dimenzióba került, a ballon captif kosarában felemelkedett a levegőbe; hogy az égből csodálja meg a föld újdonsült szépségeit, a felújított Budapestet és a világhiállítást Pálóczy, a zsrnaliszta pontos és alapos idegenvezetésével. Valójában szédülést érzett, és emlékek toltak fel benne az angyali Terézről, akit nem vittek magukkal apjával menekülve Pestről '48-ban, és a beteljesületlen szerelemlől. Szerelmes vers hangzik el: a szerelem szentségéről. Azután már Mefisztó táncol. A ha-

Orbán György előadóművész

almas vihar, fergeteg, Mefisztó kerिंगője a léghajót sem kíméli. Sényer eszméletvesztését mégsem a földhöz csapódás, hanem egy a tetőről leesett cserép okozta. Csodás látomásokat vizionál, az álom földöntúli szférába lép. Birtokába kerül a Szekszárdi mise partitúrája. Útban Szekszárd felé, a hajón az akkor már tíz éve halott isteni Liszt Ferenc hívhatja magához, és az álom beteljesülhet: megkéri, hogy vele és a már

együtt egyig halottakból álló jénai kórusral, ha ez a körülmény nem zavarja, adja elő a Szekszárdi misét az újvárosi templomban. Sényer már húsz éve kész a halálra. Előtte azonban még szeretné megtudni a mestertől: egyedül csekélyebb tehetsége volt-e az akadály annak, hogy nem tudott érvényesülni, vagy az is, hogy ő Liszttel szemben, bár szintén asszimiláns, már hatvan éve mindenekelőtt magyar. Ez a szerencse, mert „olyan magyarrá, mint akkor, ma nem lehetnék”, és felbukkan Az apokalipszis szakácskönyvéből a megtépzott Örökség. A világszerte ünnepelt zeneköltő, ugyanakkor mindenütt hirdette magyarságát, valójában itthon mégis minden módon igyekeztek megakadályozni, hogy tényleg az lehessen. Itt a német és a francia Liszt kellett, de különben sem talált otthonra, mindegyik diszpendégként ünnepelték. Egy misztikus időpontot, az éjfél tűzi ki a mester a találkozóra. Liszt Ferenc éjszakája a Hal téri házban, egy látomás hangzik el az alvó Magyarországról.

Sényer Jánost furcsa körülmények között érte a halál, az újvárosi templom oltára és padsorai között, arcán át-szellemült boldogság, körülötte profán szerzemények kottái. Felcsendül a Szekszárdi mise férfikarának éneke, és szól a Gyászmenet Liszt Ferenc: Funéraiilese nyomán.

Kovács Etelka

Újra szólt a Szekszárdi mise

Liszt Ferenc 200. születésnapjának köszöntésére újra felhangzott a romantika egyik legjelentősebb zeneszerzőjének Szekszárdi miséje a Szent Mihály arkangyal, közkeletű nevén újvárosi templomban. A bicentenáriumi események zárásaként az 1984-ben „kiemelt hangversenykórus” címet elnyert és azóta is változatlanul magas színvonalon működő Szekszárdi Madrigálkórus az eredetileg férfikarra írt művet Koloss István vegyes kari átiratában adta elő a Liszt Ferenc-díjas Jobbágy Valér vezényletével.

Liszt nem csak a XIX. századi romantikus zeneirodalom legsokoldalúbb irányítóegyenisége volt, de páratlan zongoraművészként a koncertezésben is számos újdonságot vezetett be – tudtuk meg Csötönyi László műsorvezető szavaiból. A madrigálkórus Kodály Zoltán Vörösmarty Mihály Liszt Ferenchez írt 14 strofás versére 1936-ban Liszt halálának félszázados jubileumára népzenei dallamok felhasználásával komponált kórusművének előadásával kezdte Liszt Ferenc köszöntését.

Ezután egyházi témájú művek következtek. Hiszen a mélyen vallásos Liszt érdeklődése az 1850-es évektől az egyházzene felé fordult. Elsőként az Ave Mariát hallhattuk; majd a leghos-

A madrigálkórus az újvárosi templomban adta elő Lisztnek a templom felavatására írt művét

szabban, 1862-1873-ig írt művének, a nagyszabású Krisztus-oratóriumnak a 2. részét. Aztán felcsendült a mű, amelyet ugyan az újvárosi templom felavatására írt Augusz Antal jó barátja, az európai híró zeneköltő, mégsem hangzott el Szekszárdon Liszt életében. A Szekszárdi misét városunkban csak

1978-ban, Augusz halálának 100. évfordulóján adták elő a Liszt Társaság kezdeményezésére.

Az ünnepi műsor záró darabjaként a Krisztus-oratórium Tu es Petrus tétele szólt meg elemi erővel: „Te Péter vagy, és erre a sziklára fogom építeni Egyházamat” – mondja az oratórium

szövege. Az egyházalapítás tettének nagyszerűsége, ereje Liszt zenéjében is kifejeződik.

A madrigálkórus felémelő műsora után a plébános beszélt a templom megépítéséről, ami Hrabovszky Péterné Kassay Anna hagyatékából valósulhatott meg. Az alapítvány ügyeit Augusz vezette, ezért valószínű, hogy Liszt észrevételeit is meghallgatták, aki vállalta egy mise komponálását a templom avatására. A plébános örömet fejezte ki, hogy a madrigálkórus magas színvonalú előadásában 2010 után immár másodszer hallhatjuk ezt lélekemelő mű-

vet. Reméli, hogy ezzel hagyományt teremtetek, és évről évre újra hallhatjuk majd a Szekszárdi misét a Szent Mihály arkangyal templomban. Ezen a jeles évfordulón lehetővé tette a plébános, hogy a közönség megtekintse a templom alapítólevelét és művészi tervrajzait.

K. E.